

обмежити випадки неадекватної поведінки з боку пересічних громадян.

Необхідно зазначити, що у зарубіжних країнах, зокрема Російській Федерації має позитивні результати ще й такий захід як обмеження або призупинення приватної детективної й охоронної діяльності. Безумовно, представники цього роду діяльності мають більший правовий статус аніж пересічні громадяни, зокрема право на носіння зброї, отже у кризовій ситуації додатково можуть виникати складності з ідентифікуванням таких осіб й встановленням справжності певних дозвільних документів, адже суб'єкти терористичної діяльності в якості маскуванню можуть використовувати правовий статус таких осіб. В Україні інститут приватної детективної діяльності знаходиться на етапі розбудови, адже 12.01.2005р. лише був прийнятий за основу проект Закону України про приватну детективну діяльність.

Підсумовуючи викладене слід зазначити, що окремі з заходів адміністративного впливу, які розглядалися нами у даній роботі фактично використовуються суб'єктами антитерористичної діяльності України у своїй практиці, але без спеціального нормативного забезпечення. Вказані заходи, на нашу думку, дадуть означеним вище суб'єктам можливість більш ефективно протидіяти терористичним загрозам в Україні.

Тюрін Г.Є.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
здобувач кафедри організації судових та
правоохоронних органів

ПРОКУРОР У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ НА ПІДСТАВІ УГОД: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Актуальність дослідження за обраною темою обумовлюється тим, що однією з найбільш суттєвих новацій, передбачених у проекті нового Кримінально-процесуального кодексу України, є запровадження кримінального провадження на підставі угод. Прокурор, виходячи з проекту КПК, є активним суб'єктом укладення і реалізації угод. З огляду на це, потребують відповідного наукового осмислення і теоретичного обґрунтування правові, організаційні і тактико-методичні основи участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод.

В національному правовому полі України практика договірних процедур у сфері кримінальної юстиції майже відсутня. В середовищі прокурорсько-слідчих працівників і суддівського корпусу відсутнє єдине розуміння процесуальних і прокурорсько-наглядових

правовідносин у сфері кримінального провадження на підставі угод, що призводить до колізій правозастосування, а іноді – і до виникнення конфліктних ситуацій, які негативно позначаються на ефективності досудового розслідування в цілому. Таким чином, існує нагальна необхідність проведення даного дослідження для задоволення практичних потреб.

Проблеми застосування договірних та альтернативних процедур у кримінальному судочинстві опинялися у полі уваги таких українських та зарубіжних вчених, як: Ю.В. Баулін, Л.В. Головка, О.Є. Соловійова, А.Р. Туманянц, В.В. Землянська, О.Б. Комарницька, О.А. Губська, А.В. Лапкін та ін. Поряд з цим, у їхніх роботах питання участі прокурора у договірних процедурах розглядалися лише побічно. У зв'язку із цим доводиться констатувати відсутність комплексного монографічного дослідження, присвяченого участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод.

Таким чином, у світлі прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України та реформування законодавства про прокуратуру, вказані обставини вимагають детального теоретичного дослідження обраної теми, і надання на цьому ґрунті відповідних практичних рекомендацій методичного характеру. Існує необхідність проаналізувати чинне законодавство та вивчити практику його застосування, розглянути відповідний зарубіжний досвід, дослідити організацію роботи і методiku діяльності прокурора на даній ділянці. Дослідження цих питань має важливе теоретичне і практичне значення, носить прикладний характер, буде спрямоване на удосконалення організаційно-правових засад участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод.

При цьому дослідникам та практичним працівникам необхідно враховувати, що роль прокурора у реалізації різних видів угод в кримінальному провадженні є відмінною. Так, відповідно до ст. 468 КПК України, у кримінальному провадженні можуть бути укладені такі види угод: 1) угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим; 2) угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості. Згідно з правовою конструкцією вказаних видів угод, прокурор є ініціатором і безпосередньо відповідає за реалізацію угоди про визнання винуватості. Зокрема, відповідно до ч. 2 ст. 469 КПК України, угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого.

Разом з тим, процесуальні можливості прокурора щодо угоди про примирення виглядають дещо обмеженими. Так, відповідно до ч. 1 ст. 469 КПК України, угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого.

Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді). Таким чином, прокурор позбавлений права впливати на процес досягнення домовленості щодо укладення угоди, надаючи сторонам відповідну допомогу. Проте саме у прокурора, слідчого та суду є всі можливості для цього, зокрема, щодо надання сторонам пропозиції укласти угоду, організувати їхню зустріч, поінформувати про реальний стан справ, який складається під час кримінального провадження, що може істотно вплинути на позицію сторін щодо угоди. Натомість на прокурора й слідчого покладається обов'язок проінформувати підозрюваного та потерпілого про їхнє право на примирення, роз'яснити механізм його реалізації та не чинити перешкод в укладенні угоди про примирення (ч. 7 ст. 469 КПК України). Отже, законодавець зводить роль прокурора при укладенні угоди про примирення до суто пасивної, яка, на наш погляд, ніяк не відповідає його статусу процесуального керівника досудовим розслідуванням, закріпленого у ч. 2 ст. 36 КПК України.

Також існує потреба більш чіткого розмежування сфери укладення цих видів угод. Так, відповідно до ч. 3 ст. 469 КПК України, угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої чи середньої тяжкості, тяжких злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам. Укладення угоди про визнання винуватості у кримінальному провадженні, в якому бере участь потерпілий, не допускається (ч. 4 ст. 469 КПК України). Таким чином, законодавець обмежив сфери застосування кожного з видів угод: угода про примирення не може бути укладена у кримінальному провадженні щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, а угода про визнання винуватості – у кримінальному провадженні, в якому бере участь потерпілий, а також якщо шкода злочином завдана приватним інтересам.

Формально можливість укладення різних видів угод ніяк не пов'язане між собою, але фактично між ними існує кореляція, відповідно до якої угода про визнання вини не може бути укладена у кримінальному провадженні, в якому можливе укладення угоди про примирення. Отже, сфера укладення угоди про примирення є

значно ширшою, ніж угоди про визнання винуватості. Крім того, варто звернути увагу на те, що кількість злочинів, у кримінальному провадженні по яким не бере участь потерпілий, загалом не є значною. Ще більше звузилася вона із поширенням поняття потерпілого на юридичних осіб відповідно до ч. 1 ст. 55 КПК України. Це призводить до значного обмеження сфери реалізації угоди про визнання винуватості.

Ще більше обмежена вона вказівкою на необхідність заподіяння шкоди лише державним чи суспільним інтересам. Вказане положення, на наш погляд, зумовлене міркуваннями необхідності захисту інтересів потерпілого, проте воно не враховує можливості заподіяння злочином різнобічної шкоди – як державним та суспільним (публічним) інтересам, так і приватним. Отже вказівка на необхідність заподіяння шкоди "лише" публічним інтересам унеможливорює укладення угоди про визнання винуватості у тих випадках, коли загалом спрямований проти публічних інтересів злочин завдав шкоди також і приватним інтересам фізичних та юридичних осіб.

Вказані обмеження і неузгодженості формального характеру, які виявляються навіть при поверховому дослідженні кримінального провадження на підставі угод відповідно до правових приписів нового КПК України, створюють загрозу перетворення його на фіктивний, недіючий інститут після набуття чинності цим законом. Така ситуація є вкрай небажаною з огляду на перспективний характер застосування угод в кримінальному провадженні.

З огляду на це, питання участі прокурора у кримінальному провадженні на підставі угод потребує ґрунтовного самостійного наукового дослідження, покликаного знайти відповіді щодо розв'язання комплексу проблем, пов'язаних із законодавчою регламентацією і практичним застосуванням угод в кримінальному провадженні.

Чуб І.М.,
НУ "Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого",
здобувач кафедри кримінального права № 1

РОДОВИЙ ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ РОЗДІЛОМ XV ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

У теорії кримінального права визначення родового об'єкта злочинів, передбачених у Розділі XV Особливої частини Кримінального кодексу України (далі – КК), є одним з дискусійних питань. У чинному КК ці злочини отримали назву "Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого